

Trening przed klasówką

Gimnazjum

Nauka o języku: zróżnicowanie współczesnej polszczyzny

Zadanie 1

Do podanych dialektyzmów dopisz wyrazy używane w języku ogólnopolskim.

- A. jeskulecka -
- B. syja -
- C. na rękak -
- D. mietła -
- E. cukerek -
- F. riba -
- G. reno -
- H. brzyg rzyki -
- I. fto -
- J. grok -

Zadanie 2

Podkreślone wyrazy będące archaizmami zamień na słowa używane w języku ogólnopolskim.

- A. dobrać się jak w korcu maku.
- B. musi sobie odpocząć śmierć zmordowana.
- C. starego lisa trudno ułapić.
- D. zrękowiny nie ślub jeszcze.
- E. wziąć kogoś na spytki.

Zadanie 3

Przyporządkuj neologizmy do poszczególnych rodzajów.

zmywarka - zmywać; szpilki - buty szpilki; deweloper; W białodrzewiu ćwirnie i srebliście (J. Tuwim "Słowisień")

- A. artystyczne -
- B. słowotwórcze -
- C. zapożyczone -
- D. znaczeniowe -

Zadanie 4

Uzupełnij tabelkę.

Wyraz	Synonim	Antonim
przyjaciół	kolega	
piękny		brzydki
dobry	życzliwy	
kolorowy		jednobarwny
	atramentowy	biały

Zadanie 5

Do podanych wyrazów dopisz po przykładzie homonimów.

- A. zamek -
- B. korona -
- C. bałwan -

Zadanie 6

Do podanych eufemizmów dopisz wyrazy.

kraść, kłamać, starość, gruby, umrzeć

- A. mijać się z prawdą -
- B. puszysty -
- C. zasnąć w Panu -
- D. jesień życia -
- E. mieć lekkie ręce -

Zadanie 7

Podkreśl poprawną odpowiedź.

Przeciwieństwem eufemizmów są wyrazy wieloznaczne/wulgaryzmy.

Zadanie 8

Uzupełnij tabelkę.

Wyraz neutralny	Zdrobnienie	Zgrubienie
nos		
	nóżka	
		zeszycisko
torba		
		chłopaczysko

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

- A. jeskulecka - jaskółeczka.
- B. syja - szyja.
- C. na rękak - na rękach.
- D. mietła - miotła.
- E. cukerek - cukierek.
- F. riba - ryba.
- G. reno - rano.
- H. brzyg rzyki - brzeg rzeki.
- I. fto - kto.
- J. grok - groch.

Zadanie 2

- A. korzec - dawne naczynie na zboże.
- B. zmordowana - zmęczona.
- C. ułapić - chwycić.
- D. zrękowiny - zaręczyny.
- E. spytki - przepytywanie.

Zadanie 3

- A. artystyczne - W białodrzewiu ćwirnie i srebiście (J. Tuwim "Słowisień").
- B. słowotwórcze - zmywarka - zmywać.
- C. zapożyczone - deweloper.
- D. znaczeniowe - szpilki - buty szpilki.

Zadanie 4

Wyraz	Synonim	Antonim
przyjaciół	kolega	wróg
piękny	ładny	brzydki
dobry	życzliwy	zły
kolorowy	wielobarwny	jednobarwny
czarny	atramentowy	biały

Zadanie 5

- A. zamek - np. w drzwiach, okazała budowla.
- B. korona - np. nakrycie głowy króla, zwieńczenie drzew.
- C. bałwan - np. morskie fale, figura ze śniegu.

Zadanie 6

- A. mijać się z prawdą - kłamać.
- B. puszysty - gruby.
- C. zasnąć w Panu - umrzeć.

D. jesień życia - starość.

E. mieć lekkie ręce - kraść.

Zadanie 7

Przeciwieństwem eufemizmów są wyraz wieloznaczne/wulgaryzmy.

Zadanie 8

Wyraz neutralny	Zdrobnienie	Zgrubienie
nos	nosek	nochal
noga	nóżka	nożysko
zeszyt	zeszycik	zeszycisko
torba	torebka	torbisko
chłopiec	chłopczyk	chłopaczysko